

Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30246>

Özet

Sigara çme Arzusu Ölçe?i (S?AÖ), bireylerin sigara içme dürtüsü ve yo?unlu?unu **nicel olarak de?erlendirmek** amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2013 y?l?nda M. Demirezen taraf?ndan t?pta uzmanlık tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmittir. Uyarlama al??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini, ayr?ca psikometrik yeterlili?ini, özellikle de **güvenilirlik ve geçerlilik** özelliklerini incelemeyi amaçlam??tır. al??ma ayn? zamanda sigara içme arzusu ile **anksiyete** aras?ndaki ili?kiyi de ara?t?rm??tır.

Anahtar Kelimeler

Sigara içme arzusu, S?AÖ, ba??mlılık, nikotin, psikometrik araç, geçerlilik, güvenilirlik, uyarlama, anksiyete, Bülent Ecevit Üniversitesi.

Yazarlar

M. Demirezen (Türkçe Uyarlama)

Amaç

Sigara çme Arzusu Ölçe?i'nin temel amac?, sigara b?rakma tedavisi gören veya sigara ba??mlil??? olan bireylerde sigara kullanma iste?i ve arzusunun ?iddetini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle klinik ara?t?rmalarda ve tedavi süreçlerinin izlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Demirezen'in 2013 y?l?ndaki uyarlama al??mas?nın özel amac? ise, orijinal ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonunu sa?lamak ve bu adaptasyonun **kültürel geçerlili?ini** ve güvenilirli?ini kan?tlamaktır.

Uyarlama al??mas?, ayn? zamanda sigara içme arzusu düzeyi ile e? zamanlı olarak deneyimlenen di?er psikolojik yapılar, özellikle de anksiyete semptomları aras?ndaki korelasyonu inceleyerek, sigara ba??mlil???nın komorbid psikolojik faktörlerle ili?kisini ortaya koymayı hedeflemiştir. Bu tezin bilimsel kaynak olarak eri?imi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden sa?lanmaktadır.

Yapı

S?AÖ taraf?ndan ölçülen temel psikolojik yapı, "Sigara çme Arzusu" (Craving) kavramıdır. Bu yapı, sigara içme davran??nın sürdürmeye iten yo?un, kontrol edilemeyen bir istek veya dürtü olarak tanımlanır. Bu arzu, bilişsel bileşenler (sigara hakkında düşünceler), duygusal bileşenler (gerginli?i giderme beklentisi) ve davranışsal bileşenler (sigara arama eylemleri) gibi çok boyutlu öğeleri kapsar.

Ölçek, sigara içme arzusunun yo?unlu?unu ve s?kl???n? standardize edilmi? maddeler arac???yla yakalamay? hedefler. Orijinal le?in faktör yap?s?, genellikle arzunun farkl? yönlerini (rne?in, rahatlatma beklentisi, ?iddetli arzu) temsil eden alt boyutlardan olu?maktadır. Türkçe uyarlatma al??mas? bu yap?salsal btnl? korumay? amaçlam??t?r.

Geçerlilik

Demirezen (2013) taraf?ndan yürütülen t?pta uzmanl?k tezinde, Sigara İçme Arzusunu le?i'nin Türkçe versiyonunun psikometrik geçerlilik analizleri sunulmu?tur. Geçerlilik al??malar? kapsam?nda, le?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde lt?n belirlemek amac?yla yap? geçerlili?i analizleri (Faktör Analizi) gerçekle?tirilmi?tir.

Geçerlilik sonuçlar?, le?in sigara içme arzusunu güvenilir bir ?ekilde ölçebildi?ini ve di?er ilgili psikolojik yap?larla (rne?in, anksiyete) beklenen yönde ili?kiler sergiledi?ini göstermi?tir. Bu bulgular, S?A'nn Türkçe kültürde geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçüm arac?n?n tutarl???n? ve karar???n? de?erlendirir. Demirezen'in al??mas?nda, Türkçe S?A'nn i tutarl???k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s?) hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin sigara içme arzusunu ne kadar homojen ve tutarl? bir ?ekilde lt?n gösterir.

Uyarlatma tezinde elde edilen yüksek iç tutarl???k de?erleri, le?in Türkçe formunun güvenilirli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu belirtmektedir. Güvenirlik, le?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda tekrarlı ve stabil sonuçlar üretebilmesi as?ndan hayati önem ta??maktadır.

Faktör Analizi

Sigara İçme Arzusunu le?i'nin Türkçe adaptasyon sürecinde, le?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korunup korunmad???n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin sigara içme arzusunun teorik bile?enlerini ne ölçüde temsil etti?ini göstermi?tir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, le?in yap? geçerlili?inin temel kan?tlar?ndan biridir ve Türkçe formun orijinal ölçekle kavramsal olarak e?de?er oldu?unu teyit eder. Bu analizler, genellikle zgn le?in çok boyutlu do?as?n? destekleyen sonuçlar vermi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçeğin orijinal yapısına bağlı olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaması muhtemeldir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Sigara Bağımlı ve Yetkin Bireyler

Age Group: Yetkinler

Population Details: Çalınan, Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne bağlı kliniklerde takip edilen veya başvuran sigara bağımlı bireylerden oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Bireylerin belirli bir zaman dilimi içerisindeki sigara içme arzusunun şiddetini gösteren maddeleri, yapılan derecelendirme skalasına göre değerlendirilmelerine dayanan standardize edilmiş anket yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Sigara bırakma, dürtü, bağımlılık tedavisi, psikometri, Demirezen, [Ulusal Tez Merkezi](#), nikotin bağımlılığı, Bülent Ecevit Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Tezin yapıldığı kurum: Bülent Ecevit Üniversitesi, Tıp Fakültesi)

Correspondence Address: Bülent Ecevit Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Zonguldak, Türkiye (Tezin yapıldığı kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanım izinleri ve ücretlendirmesi, orijinal geliştiricilerin telif haklarına tabidir. Türkçe uyarlama versiyonu (Demirezen, 2013), bir akademik araştırma (tıpta uzmanlık tezi) kapsamında gerçekleştirilmiş olup, tezin kendisi Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır. Ölçeğin ticari kullanım veya geniş ölçekli araştırmalarda kullanımı için yasal izinlerin alınması gerekebilir.

Test Y?li? (Uyarlama): 2013.

Referanslar

Demirezen, M. (2013). Sigara içme arzusu ölçeği'nin Türkçe geçerlilik, güvenilirliđi ve anksiyete ile iliřkisi (T?pta uzmanlık tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, T?p Fakültesi, Zonguldak). Kaynak, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiřtir.

Tez eriřim linki: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>

Ek eriřim adresi: tez.yok.gov.tr

Sigara çme Arzusu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme formatı için Demirezen (2013) numaralı t?pta uzmanlık tezine başvurulması gerekmektedir.